קדשים שחיטה שאינה ראויה היא. ות"ת והא בפרק כסוי הדם (לקמן דף פה.) מפרש טעמא דר"ש דילף מטבוח טבח וסכן ופריך וילף משחוטי חוץ ומשני דנין חולין מחולין ואין דנין חולין מקדשים ת"כ הכא דבקדשים נילף קדשים מקדשים וי"ל כיון דעיקר אותו ואת בנו בחולין כתיבא דשור הפסיק הענין על כרחך שחיטה דכתיב ביה בשחיטה הראויה חיירי משום דילפינן חולין מחולין: **שחיטה שאינה ראויה היא דכל כמה כו'.** פי' הקונטרס לא מיבעיא דלענין מלקות דלא בעי למילקי משום שחיטת שני אם אותו ואת בנו נוהג בקדשים דאינה ראויה אינה מוחרת בלא זריקה שני אמאי פסול דהשתא הוי מחוסר זמן ומאי סופג נמי דקאמר ומעשה זה ממה שפרים לקמן [3]שהיה כתוב בהן אין מלקות לאותו ואת בנו נוהג בקדשים משום דשחיטת ראשון אינה ראויה אינה מוחרת בלא זריקה שני אמאי פסול דהשתא הוי מחוסר זמן ומאי סופג נמי דקאמר ומעשה זה ממה שפרים לקמן [3]שהיה כתוב בהן אין מלקות לאותו ואת בנו נוהג בקדשים משום התראת ספק דלמה לי טעם דהתראת ספק מיפוק ליה משום דלא הוה ראויה משום שהוא ממחוסר זמן ואין נראה דכיון דאמר הכתוב אותו ואת בנו בקדשים מוי"ו מוסיף על ענין ראשון (לעיל דף עח.) הרי גזירת הכתוב דלילקי אע"ג דלאו שחיטה ראויה היא דהוי מחוסר זמן כיון דליכא פסול אחרינא כמו שחוטי חוץ דחייב אפילו לרבי שמעון לף על גב דלשאר מילי חשיבא שחיטה שאינה ראויה ועוד דבהדיא תנן בפרק בתרא דזבחים (דף קיב:) אותו ואת בנו קדשים ומחוסר זמן רבי שמעון אומר הרי הן בלא תעשה משום דחשיבא שחיטה [4]ועובר בלאו דלא תשחטו לכך נראה דלא מוכח הכא אלא מן הראשון דשחיטת קדשים אינה ראויה היא והרי כאילו מיקטל קטליה לקמא והשני כשר גמור הוא ולא מצי למיפרך לרבי אושעיא ואפילו לרב המנונא דבסמוך מפרק בתרא דזבחים דמשמע דלר"ש אותו ואת בנו נוהג בקדשים דאיכא לאוקומי כשהראשון הוה חולין ושני קדשים דהוי שחיטת ראשון שחיטה ראויה: (ג) **דכמה** דלא זריק דם לא מישתרי בשר. ואפילו שחט שני אחר שנזרק דם הראשון חשיב שחיטה ראשונה אינה ראויה כיון דבשעת שחיטה אכתי לא היתה ראויה ואע"ג דלרבי שמעון כל העומד לזרק כזרוק דמי היינו דווקא לאחר שנתקבל בכוס כדאמר בפ"ק דפסחים (דף יג:) ועוד כיון דעל ידי שחיטה גרידא לא משתרי בשר אלא משום דכזרוק דמי לא חשיבא שחיטה ראויה ואם תאמר דבמרובה (ב"ק עו.) משמע דשחיטת קדשים הויא שחיטה ראויה אפילו נשפך הדם דפריך אמתניתין דמתניתין דרבי שמעון אחרנה וממשה בקדשים שחייב באחריותן שחיטה שאינה ראויה היא ומוקי רב דימי בשאחט תמימים לשם בעלים בפנים דהא חזרה קרן לבעלים כשנשפך הדם ופריך וכי שחיטה מתרת זריקה מתרת ומשני כל העומד לזרק כזרוק דמי ולכך הויא שחיטה ראויה ורבי אושעיא גופיה אית ליה בפרק המנחות והנסכים (מנחות קב.) דלרבי שמעון כל העומד לזרק כזרוק דמי גבי נותר וי"ל דדוקא להחשיב נותר אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים אית ליה לרבי אושעיא דכזרוק דמי אבל לשויה שחיטה ראויה משום דכזרוק דמי לית ליה והיינו דמרובה הוה משני רבי אושעיא כר"ל בשאחט בעלי מומין בחוץ ומשום דכל העומד לפדות כפדוי דמי ואע"ג דלית ליה כל העומד לזרק כזרוק דמי היינו משום דזריקה תלויה בשחיטה ושחיטה לריכה לזריקה אבל פדייה אינה תלויה בשחיטה דאף קודם שחיטה יכול לפדותה ובמסקנא דהכא הויא נמי שחיטת קדשים (ד) שחיטה ראויה משום דכזרוק דמי כמו במרובה (ב"ק עו:) דמסיק דאותו ואת בנו נוהג בקדשים אבל דליכא מלקות משום דהתראת ספק היא (ה) שמא לא זרוק הדם ואז הוי שחיטה שאינה ראויה ואע"ג דבמרובה אמרינן דשחיטה ראויה היא אפילו נשפך הדם בכל העומד לזרק כזרוק דמי הכא דמחוסר זמן הוא ואינו ראוי לזרוק לאסור לזרוק לא הוי כזרוק והכי אמרינן בהמביא אשם תלוי (כריתות כד:) אימור דאמר רבי שמעון כזרוק דמי במידי דעומד לזרוק ובפרק המנחות והנסכים (מנחות דף קב:) בשלמא פריה מצוה לפדותה פירוש בשמצא נאה הימנה ולכך כפדוי דמי אבל מנחות (ו) מצוה לפדותם ואם תאמר אמאי לא פריך לרבי אושעיא כדפריך לקמן לרב המנונא וי"ל דרבי אושעיא לא אמר אבל דמתניתין דקדשים בפנים לא אתיא כרבי שמעון והש"ס הוא דקאמר שני אמאי סופג ופסול אבל לרבי אושעיא אפשר דלא דייק אבל מסופג את המרבעים למוד אמאי סופג והא התראת ספק היא כמו שישאר במסקנא לכך לא פריך אבל לרב המנונא דאמר בהדיא דאין אותו ואת בנו נוהג בקדשים משום דשחיטת קדשים הוי שחיטה שאינה ראויה ור"ת לא גרים הכא ופסול אבל אמאי סופג ומו לא ומכח התראת ספק מדקדק כמו שהוא לפי המסקנא ואם תאמר ולימא דסופג מרבעים לאו משום לאו דלא תשחטו אותו ואת בנו אבל משום לאו דמחוסר זמן דלא תעשון דאמר בפרק בתרא דזבחים (דף קיד:) דלקי לרבי שמעון וי"ל דלא תשיב בכל מתניתין דקתני והשני סופג המרבעים אבל לאו דאותו ואת בנו:

ולילקי נמי משום מחוסר זמן. תימה היכי ליליקי הא הוי לאו שבכללות שאין לוקין עליו כי ההיא דלא יאכל כי קדש הם דדרשינן מיניה כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו וקרי ליה בפרק כל שעה (פסחים דף כד.) לאו שבכללות: **הנח** למחוסר זמן שהכתוב נתקו לעשה. פירש בקונטרס דלא דמי לעשה דשאות דהוי מעיקרא אבל הכי עשה על כרחך אחר דלאו הוא דהלאו הוי תוך שנעשה והעשה אחר כך משמע שרוצה לפרש כמו שאר מתן לעשה שבש"ס ותימה דלא דמי לעוטר וגזלה דהתם אחר שעבר הלאו בא העשה לתקן מה שעבר אבל כי ההיא דהכא לא מצינו ומיהו מצינו לעשה כה"ג בפרק אמר להם הממונה (יומא לו:) דת"ר ירמיה בלאו דנבלה קמיפלגי אי הוה ניתק לעשה במאי דאמר קרא לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה אבל אינה רמיה חדא דאחבי פליג עליה ואמר דלכולי עלמא לאו מעליא הוא ואפילו לרבי ירמיה דאיכא מאן דקרי ליה ניתק לעשה היינו התם דנכתב לעשה מיד אחר הלאו אבל עשה דמיוס השמיני אינו נכתב מיד אחר הלאו דלא ירלה ונראה לפרש הגה למחוסר זמן דהכתוב נתקו מלאוי דלא ירלה ולא הוי בכלל שאר פסולים דהוו בלאו דלא ירלה אלא נתקו לעשה ולית ביה אלא עשה דמיוס השמיני

רבינו גרשום

כי' כלומר אמאי סופג את הארבעים ותו לא כרת נמי ליחייב דאינו חשוב אותו ואת בנו דקמא מקטל קטליה ולא חשוב שוחט ושני אם היה שוחטו בפנים היה מקובל וקדשים גמורים שחט בחוץ וכרת נמי ליחייב ותו חולין בפנים שניהם פסולין והשני סופג את הארבעים והא ראשון לא חשוב שחיטה תדע דכמה דלא מיזדריק דם לא מישתרי בשר כלומר כיון דבשביל שחיטה לא מישתרי בשר שחיטה שאינה ראויה היא: [3]וקמ"ל כלומר ושחיטה ראויה היא אפי' לר' שמעון קמ"ל דאינה שחיטה ראויה: ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן כי' כלומר קדשים בפנים דאמרי' השני סופג את הארבעים ופסול כלומר דסופג את הארבעים משום לאו דאותו ואת בנו: ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן הוא.

ה) נראה דל"ל ושחיטה דאיכא היא כלומר אפי' לר"ש קמ"ל דלאיכא שחיטה דאיכא.

מסורת הש"ס

א) [זבחים קיד:]. ב) [ל"ל שנ"ו]. ג) [דף פח.]. ד) עי' רש"ל מה שכתוב בל"ע על תוספות ועי' ת"ש.

תורה אור השלם

1. ושור ושה שרוע וקלוט נדבה תעשה אתו ולנדר לא ירצה:
ויקרא כב כג

הגהות הב"ח

(א) גב' שחיטה דאויה היא דכל כמה דלא: (ב) רש"י ד"ה שחיטת קדשים נמי שחיטה: (ג) תוס' ד"ה דכל כמה דלא וכו' והא מצרה קבן: (ד) באד"ר שחיטת קדשים שחיטה דאויה. נ"ב פי' שחיטת הראשון: (ה) באד"ר שמא לא זריק הדם. נ"ב פי' שמא לא זריק דם אל שניה: (ו) באד"ר אלא מנחות אין מנוה:

מוסף רש"י

לימד על הפסולין כו'. ומחוסר זמן פסול הוא (זבחים קיד:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com